

Reactie St. Klimaat030 op raadsbrief wethouder Van Hooijdonk waarin reactie op Burgeragendering energiezuiniger nieuwbouw (5-12-2023)

De wethouder beweert andermaal dat ze de kwaliteitsverklaring niet kan weigeren. Ze stelt dat erkende kwaliteitsverklaringen niet geweigerd kunnen worden. Dat klopt maar de verklaring van Eneco is geen erkende kwaliteitsverklaring maar een door het BCRG gecontroleerde verklaring en die mogen wel geweigerd worden.

Op de BCRG website staat het nog een keer uitgelegd:

Kwaliteitsverklaring

Een kwaliteitsverklaring is een verklaring dat een product bepaalde eigenschappen heeft die zijn bepaald conform een algemeen geaccepteerde norm of bijlage van een norm. In het kader van de Energieprestatieberekening gaat het dan om eigenschappen of productkarakteristieken die gebruikt kunnen worden in de betreffende berekeningsmethodiek.

Erkende kwaliteitsverklaring

Een erkende kwaliteitsverklaring is een schriftelijk bewijs, voorzien van een door het betreffende Ministerie aangewezen merkteken, afgegeven door een door de minister aangewezen instituut. (bijv. Certificerende Instelling). Een bouw materiaal of bouwdeel met een door de minister erkende kwaliteitsverklaring wordt geacht te voldoen aan de eisen van het Bouwbesluit en moet door Bouw- en Woningtoezicht worden geaccepteerd.

<https://bcr.nl/nl/opstellen-energieprestatie-advies/kwaliteitsverklaringen/>

	MAG woorden geaccepteerd	MOET worden geaccepteerd
Niet erkende (of private) kwaliteitsverklaring	nee	nee
Niet erkende, maar wel door BCRG gecontroleerde, kwaliteitsverklaring	ja	nee
Erkende kwaliteitsverklaring (EKV)	=====>	ja

Op de verklaring van Eneco zelf (zie bijlage) komt het woord “erkend” niet voor en de verklaring komt dan ook niet voor in het register van erkende kwaliteitsverklaringen.

In de Samenwerkingsafspraken¹ die de gemeente heeft gemaakt met Eneco staat onder punt 3g dat de kwaliteitsverklaring wordt gebruikt bij het verstrekken van omgevingsvergunningen. Als de verklaring niet geweigerd zou kunnen worden zou dit een overbodig voorschrift zijn.

De wethouder is het met ons eens dat zoveel mogelijk voorkomen moet worden dat woningen aangesloten worden op het hoge temperatuurnet van Eneco. Het blijkt echter dat nog steeds ca. 35% van de nieuwbouwwoningen worden aangesloten op het hoge temperatuurnet. Ondanks het UEP en de Warmtevisie meent de wethouder te weinig middelen te hebben om dat percentage te verlagen. Toch is één maatregel nog onbenut en die het voor initiatiefnemers (projectontwikkelaars, corporaties, eigenaar-bewoners etc.) iets minder aantrekkelijk maakt om te kiezen voor het hoge temperatuurnet: nl. het weigeren van deze kwaliteitsverklaring. Deze maatregel kost de gemeente bovendien geen cent.

Overigens is er voor initiatiefnemers ook een voordeel te behalen als de kwaliteitsverklaring niet wordt toegepast. Daardoor maakt de woning een energielabelsprong van één of twee stappen. Daardoor stijgt de woningwaarde en de maximale huurwaarde stijgt (volgens WWS) met ca. €30 per maand.

¹ De huidige samenwerkingsafpraak eindigt per 1-1-2025

Voorgeschiedenis

In juni 2021 is over het niet accepteren van de kwaliteitsverklaring al eens een motie (zie bijlage) ingediend. De wethouder heeft deze toen ontraden met het uitspreken van de volgende tekst: *Volgens mij hebben we dit debatje al eerder gehad. Ik zou echt tegen de PvdD willen zeggen laat het rusten, want het is niet meer nodig. De BENG systematiek is een nieuwe wetgeving sinds een paar jaar (1). Die heeft eigenlijk niet meer de afhankelijkheid van de kwaliteitsverklaring (2). Dus deze hele motie gaat er nog van uit dat het effect heeft op nieuwbouw. Dat bestrijd ik. Dat lijkt me echt van belang. Even nog los van dat wij nog steeds zeggen dat wij dit niet kunnen doen. Als we geen reden hebben om zo'n verklaring af te wijzen dan kunnen we dat niet (3). We betwisten ook dat die jurisprudentie er is. Dat was een heel ander verhaal. Daar klopten de berekeningen gewoon niet (4). Maar het hoeft ook niet meer want in de BENG is de schil van de woning ook niet meer afhankelijk van deze kwaliteitsverklaring (5). Ik zou ons met elkaar gunnen om ons op andere dingen te richten.*
(fragment te zien op: <https://www.klimaat030.nl/voor-3-windmolens/>)

De wethouder beweerde toen verschillende dingen die niet klopte:

1. De BENG systematiek was op dat moment nog maar 5 maanden van kracht
2. Dat BENG geen afhankelijkheid meer heeft van de kwaliteitsverklaring klopt natuurlijk niet want dan zou deze wel afgeschaft zijn. In de BENG berekening kan nl. nog steeds de keuze gemaakt worden om deze wel of niet te accepteren.
3. Dat ze de verklaring niet kan weigeren beweert ze nu ook weer in de raadsbrief. Maar een kloppende juridische onderbouwing van die stelling ontbreekt.
4. Er is jurisprudentie mbt Nieuwegein. Het is onzin dat daarbij de berekeningen niet klopten. Volgens de Raad van State mocht Nieuwegein de verklaring gewoon weigeren.
5. Afhankelijk van de vervangende energiebesparende maatregel (bijv. 3dubbelglas ipv dubbelglas) kan het wel degelijk effect hebben op zowel BENG 1, 2 en 3

Naar aanleiding van WOB verzoek (kenmerk 9189973/2) is ook erkend dat de wethouder “niet zorgvuldig” was. Daarin staat onder meer te lezen:

De wethouder zegt in haar beantwoording dat de kwaliteitsverklaring geen verband heeft met de BENG. Dit is een onvolledig antwoord van de wethouder. Zij had hier BENG 1 moeten zeggen, omdat dit hetgeen is wat van belang is voor de gemeente. De wethouder heeft niet gezegd dat er geen verband is met BENG 2 of BENG 3. Die is er inderdaad wel.

en

Vanuit de uitspraak (procedurenummer 09 / 156 WW44 V10) blijkt inderdaad dat gemeente Nieuwegein cf. bouwbesluit 2003 in haar recht stond om de gelijkwaardigheidsverklaring van stadsverwarming te verwerpen en gebruik te maken van de forfaitaire waarde van 1,1.

en

De uitspraak van de wethouder (“jurisprudentie m.b.t. Nieuwegein dat is een heel ander verhaal daar klopten de berekeningen gewoon niet”) was niet heel nauwkeurig.

Kennelijk is de wethouder van mening dat BENG 2 en 3 niet van belang zijn voor de gemeente. Waarom is onduidelijk. **BENG 2 en 3 bepalen uiteindelijk het energieverbruik en de CO₂ uitstoot en niet BENG 1.**

Gecontroleerde Verklaring

Energiefactoren warmtenet Eneco

‘Utrecht en Nieuwegein’

t.b.v. NTA 8800

Code verklaring: 20220274GK

Verklaring geldig vanaf 20-07-2022 tot 20-07-2025

Product: Primair en secundair Warmtenet Utrecht en Nieuwegein

Beoordeling door het College

Het College heeft de door Eneco ingediende EMG-verklaring van het warmtenet Utrecht en Nieuwegein, zie volgende bladzijde voor postcodes, gecontroleerd en beoordeeld,. De EMG-verklaring is opgesteld door Eneco conform bijlage P van de NTA 8800.

Het College is tot de conclusie gekomen, dat de EMG verklaring van het warmtenet Utrecht en Nieuwegein voldoende is onderbouwd. Het College heeft de betreffende EMG verklaring goedgekeurd voor de hierboven vermelde periode .

	Primaire energiefactor ($f_{P;del}$)	Hernieuwbare energiefactor (f_{Pren})	CO2-emissiecoëfficiënt (K_{CO2}) [kg/kWh]
Eneco Warmte via het primaire warmtenet	0,40	0,50	0,084
Eneco Warmte via het secundaire warmtenet	0,50		0,105

	Gebaseerd op
De primaire energiefactor	berekende en deels gemeten waarden

Warmtenet Utrecht en Nieuwegein

Kwaliteitsverklaring NTA 8800

Deze verklaring, opgesteld door Eneco op 6 juli 2022, vermeldt de energieprestatie van de stadswarmte geleverd via het Stadswarmtenet Utrecht en Nieuwegein in de postcodegebieden:

3431	3432	3434	3435	3436	3437	3438	3454	3511	3512	3513	3515
3521	3522	3526	3527	3528	3531	3533	3534	3541	3542	3543	3544
3545	3551	3552	3554	3561	3562	3563	3564	3571	3572	3581	3582
3583	3584										

De waarden in deze verklaring zijn opgesteld en onderbouwd volgens NTA 8800. De verklaring is gebaseerd op berekende en deels gemeten waarden.

Deze verklaring betreft aansluitingen op het primaire en secundaire warmtenet. Voor beide geldt een verschillende waarde zoals onderstaand weergegeven.

	Primaire energiefactor (fP;del)	Hernieuwbare energiefactor (fPren)	CO ₂ -emissiecoëfficiënt (KCO ₂) [kg/kWh]
Eneco Warmte via primair warmtenet	0,40	0,50	0,084
Eneco Warmte via secundair warmtenet	0,50	0,50	0,105

Motie: Accepteer de kwaliteitsverklaring niet langer

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 3 juni 2021, ter bespreking van Transitievisie Warmte deel I

Constaterende dat:

1. Eneco een kwaliteitsverklaring afgeeft die iets zegt over de duurzaamheid van stadsverwarming;
2. Er met deze kwaliteitsverklaring met een hoog rendement voor stadsverwarming gerekend mag worden mede omdat dit hoge rendement gebaseerd is op de aanname dat het verbranden van biomassa CO2-neutraal zou zijn;
3. Onderzoek van adviesbureau Zorn heeft aangetoond dat door het hanteren ontwikkelaars van nieuwbouw, aangesloten op stadsverwarming, minder duurzaamheidsmaatregelen hoeven te nemen en dat bewoners gemiddeld 600 euro per jaar meer uitgeven aan energie

Overwegende dat:

1. Het wenselijk is dat nieuwbouw zo duurzaam mogelijk gerealiseerd wordt, maar het gebruik van de kwaliteitsverklaring van negatieve invloed is op duurzame nieuwbouw;
2. We inwoners niet moeten opzadelen met een hogere energierekening vanwege het accepteren van de verklaring;
3. Het college zegt de kwaliteitsverklaring te moeten accepteren, maar dat uit jurisprudentie blijkt dat dit niet hoeft.

Draagt het college op:

1. De kwaliteitsverklaring van Eneco zo snel als mogelijk doch uiterlijk per 1 januari 2022 niet meer te accepteren bij de zogenaamde BENG-berekeningen die nodig zijn bij de aanvraag van omgevingsvergunningen;
2. Indien nodig hierover te communiceren met initiatiefnemers en projectontwikkelaars.

En gaat over tot de orde van de dag

Ingediend door:

- Maarten van Heuven, Partij voor de Dieren
- Cees Bos, Stadsbelang Utrecht
- Henk van Deún, Partij voor de Vrijheid
- Ruurt Wiegant, SP
- Tessa Sturkenboom, Student & Starter